

Táng lai cáa các nác trên thá giái ngày nay liên há chát chá đán sác mánh kinh tá cáa mái nác và tá thá cá biát, mát nác bát buác phái có nháng liên há vái các nác khác trong khuôn khá giao tháng quác tá.

Ván đá quan tráng nhát cho thá giái ngày nay ván là kinh tá, Đái vám trái này chúng tôi đác biát muán nhìn vá tình hình á Đông Nam Á.

Cuái tháng trác tin AP cho biát Táng Tháng Phi Luát Tân Benigno Aquino nhân đáp Chá tách Viát Nam Tráng Tán Sang qua thăm Manila, đá đáng và cùng đáng ý hai nác Viát Nam và Phi Luát Tân cán có đái thoái vá mái sá tranh cháp tái các đán đán quác tá, ká cá tái Hái nghá Tháng đánh ASEAN á Indonesia trong tháng tái.

Báo chí tái Manila cho biát hai nhà lãnh đáo đá “kháng đánh tám quan tráng cáa hòa bình, án đánh, an toàn hàng hái và an ninh trong khu vác”. Hai bên cũng đáng ý vá chiáu háng tiáp cán đáa trên luát quác tá, đác biát là Công ác Lián Hiáp Quác vá Luát Bián, trong viác máu tìm giái pháp ôn hòa cho các cuác tranh cháp tái Bián Đông. Táng Tháng Aquino còn cho biát ông và Chá tách nác Viát Nam sá háp tác sáu ráng hán và tích các hán vá các mái quan tâm chung. Tin AP cho biát Má, Nga, Nhát Bán, Nam Hàn, Úc và Tân Tây Lan sá tham gia hái nghá này, trong mát khu vác riêng trên Trái Đát liên quan đán kinh tá, coi nhá mát vám trái.

á khu vác Đông Nam Á, chúng ta có mát vùng bián ráng, cuác hái nghá sá tháo luán vá táng lai vùng bián này, nháng còn biát bao sông, há, lách nác cháy ra bián, tác là nhìn vá táng lai cáa “nác”. Viát ngá cáa chúng ta có sá ká điáu vá danh tá này: “nác” là sông nác, mà “nác” cũng là đát nác. Thành ra táng lai cáa sông, bián cũng có thá là táng lai kinh tá cáa các nác trong vùng. Và nói đán kinh tá dĩ nhiên cũng là nói đán lá sáng còn cáa các nác đó. Tháa còn nhá chúng tôi đi hác láp Đáng áu phái thuác lòng câu vá “gia nhà, quác nác, cá mát tán còn, tá con tôn cháu”.

Trong bài này, tôi muán viát riêng vá táng lai cáa bián và sông nác. Tôi áa chuáng khoa hác nên ván tháng mua các sách, táp chí vá môn này. Tuán trác tôi nhán đác cá Táp chí Discover tháng 12 năm 2011, trong đó có mát bài chá chát đác quáng cáo ngay á trang báa ngoài hình máu, táa đá “Táng lai cáa nác”. Nác á đây có nghĩa là nác sông nác bián, nháng không hiáu tái sao tôi lái thích nghĩ đán đát nác nhiáu hán.

Táng lai cáa các nác trên thá giái ngày nay liên há chát chá đán sác mánh kinh tá cáa mái

näc và tä thä cá biät, mät näc bät buäc phäi có nhäng liên hä väi các näc khác trong khuôn khä giao thäng quäc tä.

Nhäng näu có chiän tranh thì sao? Tôi nghĩ thäi nay, vào đäu Thä kä 21, Thä chiän không thä xäy ra. Đäi chiän Thä giäi I và II là sän phäm cäa Thä kä 20. Tä duy cäa nhän loäi có thä đã häc đäc kinh nghiäm biät cäa các Thä kä träc. Dĩ nhiên các cuäc chiän tranh cäc bä vän có khä năng xäy ra. ä lãnh väc này, chuyän mät näc län đánh näc nhä đä chiäm làm thuäc đä chä là không tuäng. Nhäng näu trong mät näc nào bät cä län nhä có nän näi chiän thì sao?

Khi các phe phái chính trä trong mät näc näi loän đánh län nhau, làm dân chúng bä häa lây, thäng vong và thäng khä, bät cä mät näc län nào, kä cä näc ä sát bên, cũng không có quyän đem quân đän can thiäp đä bên väc cho mät phe nào trong näc có näi chiän. Chä có mät cä quan liên minh duy nhät trên Trái Đät này có quyän can thiäp. Đó là Liên Hiäp Quäc, väi cä quan đäc bäu ra là Häi Đäng Bäo An. Víäc xäy ra ä Lybia väi cái chät cäa Gadhafi là thí đän hình.

Häi đäng Bäo An LHQ có 5 cäng quäc đäc bäu ra là Mä, Anh, Pháp, Nga, Trung Quäc. Trong vä Libya, Häi Đäng Bäo An có can thiäp, nhäng không phäi đem quân cäa mät cäng quäc nào đän đä bä mà gián tiäp sä đäng mät Liên minh quäc tä là NATO, và Liên minh này cũng không đem quân đän đä bä, chä dùng Không läc đánh phá quân cäa Gadhafi nhä ta đã thäy.

Bây giä hãy trä läi cái Vòm träi Kinh tä väi kho tàng đäu khí län ä ngoài khäi Trung phän Viät Nam cho đän Hoàng Sa Truäng Sa. Liäu Trung Quäc, mät cuäng quäc trong Häi Đäng Bäo An, thäm muän kho tàng có dám đem quân đän chiäm hai đäo này không? Chúng tôi nghĩ không thä có chuyän này. Bäi vì Trung Quäc do Đäi Häi Đäng LHQ bäu ra, näu làm trái luät chính cä quan quäc tä trung uäng này sä truät phä Trung Quäc và kät án träng phät.